

Lønnsutviklingen i det statlige tariffområdet

Fra 2016 til 2020 – På oppdrag for KMD

1. Innledning

Dette er en kort deskriptiv analyse av lønnsutviklingen i staten, etter avgrensningene som er beskrevet i neste kapittel. Datagrunnlaget og statistikken vil derfor omtales som statlig tariffområde til tross for at det ikke er det samme som benyttes av partene til lønnsforhandlinger. Hensikten er kun å skille dette datagrunnlaget fra øvrig lønnsstatistikk. Bestillingen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og hovedsammenslutningene vektlegger beskrivelse av lønnsutvikling for utvalgte utdanningsgrupper og da primært gruppene med lengre utdanning. Utdanningsgruppering etter lengden på utdanningen er derfor gjennomgående benyttet i alle deler av denne korte analysen.

Analysen og statistikken vedlagt er ikke uttømmende, og primært stilt opp for å kunne beskrive noen sentrale trekk ved lønnsutviklingen for noen utdanningsgrupper. I dette notatet tar vi for oss kun de viktigste trekkene i tråd med avtalen for oppdraget. Det fremkommer likevel i løpet av analysen at det er utvalgte områder senere analyser bør gripe fatt i og undersøke nærmere, dersom mer utdypende forklaring ønskes.

2. Datagrunnlag, avgrensninger og definisjoner

Datagrunnlag

Tallgrunnlaget som er benyttet tar utgangspunkt i filene som Statistisk Sentralbyrå (SSB) bruker i sin årlige lønnsstatistikk, per november. Lønnsstatistikken gir en oversikt over lønnsnivået og endring i lønn for alle arbeidsforhold/jobber fordelt på blant annet sektor, næring, utdanning og kjønn. Statistikken omfatter bosatte og ikke-bosatte lønnstakere i alle aldersgrupper som jobber i virksomheter hjemmehørende i Norge. Statistikken bygger på data fra a-ordningen.

Tabellene dekker perioden fra 2016 til 2020. Statistikken bruker antall jobber (arbeidsforhold) per virksomhet som analyseenhet. Det betyr at én lønnstaker med flere jobber i ulike virksomheter vil forekomme flere ganger i datagrunnlaget. Flere jobber innen samme virksomhet aggregeres sammen til ett. Antallet arbeidsforhold vil dermed overstige antall lønnstakere. For å komme med i lønnspopulasjonen må vedkommende ha mottatt lønn i referansemåneden.

Avgrensninger

Tabellene dekker arbeidsforhold i det statlige tariffområdet. Følgende avgrensninger er benyttet:

- Staten avgrenses med sektorkode «6100 – Statsforvaltning» i henhold til [Standard for institusjonell sektorgruppering](#).
- Ansatte i helsetjenester som omfatter helseforetakene ekskluderes (ved å holde næring «86 – Helsetjenester» utenfor.)
- Ansatte med lederlønnsavtale, overenskomstlønte og dommere er holdt utenfor.

Som følge av avgrensningene over består datagrunnlaget av omtrent 193 000 arbeidsforhold i 2020. Dette datagrunnlaget er ikke samsvarende med det som benyttes av partene til lønnsforhandlingene, men er fullt ut sammenliknbart med SSBs lønnsstatistikk slik den presenteres årlig på [ssb.no](#).

Definisjoner

Lønnsstatistikken omfatter alle jobber der det har forekommet en utbetaling av lønn i tellingsmåneden. Lønnsbegrepet i lønnsstatistikken omfatter kontante godtgjørelser fra arbeidsgiver til arbeidstaker for avtalt arbeidstid. Alle lønnsbegrepene er før skatt og oppgitt i kroner. Under følger definisjonene på lønnsvariablene som brukes i tabellene.

Månedslønn

Månedslønn er hovedbegrepet i lønnsstatistikken og omfatter avtalt månedslønn, uregelmessige tillegg og bonuser, men omfatter ikke overtid.

Avtalt månedslønn

Avtalt månedslønn omfatter den faste lønnen som utbetales enten den er definert som time-, måneds-, 14 dagers- eller ukelønn, inkludert faste tillegg.

Uregelmessige tillegg

Uregelmessige tillegg er kontant kompensasjon knyttet til spesielle arbeidsoppgaver eller arbeidstider, og beregnes som et snitt over året i den årlige lønnsstatistikken.

Bonuser

Bonus omfatter kontante ytelser som ofte ikke er knyttet til bestemte arbeidsoppgaver hvor utbetalingene kommer ujevnt med hensyn til perioden de er opptjent i eller gjelder for. Bonuser beregnes på tilsvarende måte som uregelmessige tillegg. I videre statistikk er bonuser av så lite omfang at de ikke blir kommentert, men er oppgitt i alle tabellene.

Overtidsgodtgjørelse

Overtidsgodtgjørelse omfatter kun kontant godtgjørelse for arbeid utført utover avtalt arbeidstid som oftest godtgjøres med et tillegg til den avtalte lønnen. Overtidsgodtgjørelse beregnes på tilsvarende måte som uregelmessige tillegg og bonuser.

Kjennemerker

Leveransen består av et sett med tabeller som fordeler jobbene på ulike kjennemerker. I hovedsak etter utdanningsnivå, som igjen krysses med andre kjennemerker. Kjennemerkene som er brukt er:

- **Utdanning** følger [Standard for utdanningsgruppering \(NUS\)](#) og er gruppert følgende:
  - o Alle, (nivå 1-2) Grunnskole, (nivå 3-5) Videregående skole, (nivå 6) Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå, (nivå 7) Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå, (nivå 7-8) Universitets- og høgskoleutdanning, over 4 år, (nivå 8) Forskerutdanning, (nivå 9, 0) Uoppgitt eller ingen fullført utdanning.
- **Alder** grupperes etter intervaller på 5 år hvor under 24 år («0-24») er nederste gruppe og over 60 år («60+») er høyeste gruppe, samt en gruppe med «Alle» som viser totalen.
- **Kjønn** grupperes følgende: «Begge kjønn», «Kvinner» og «Menn».
- **Arbeidssted** grupperes etter «03 Oslo», «Resten av landet» og «I alt».
- **Næring** følger [Standard for næringsgruppering \(SN\)](#) og er gruppert på to ulike måter.
  - o Etter alle næringer på 2-siffernivå.
  - o Etter følgende grupper: «Resterende næringer», «84 - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning», «85 - Undervisning» og «I alt».

- Yrke følger [Standard for yrkesklassifisering \(STYRK-08\)](#) og grupperes etter yrke på 2-siffernivå.

3. Deskriptiv statistikk

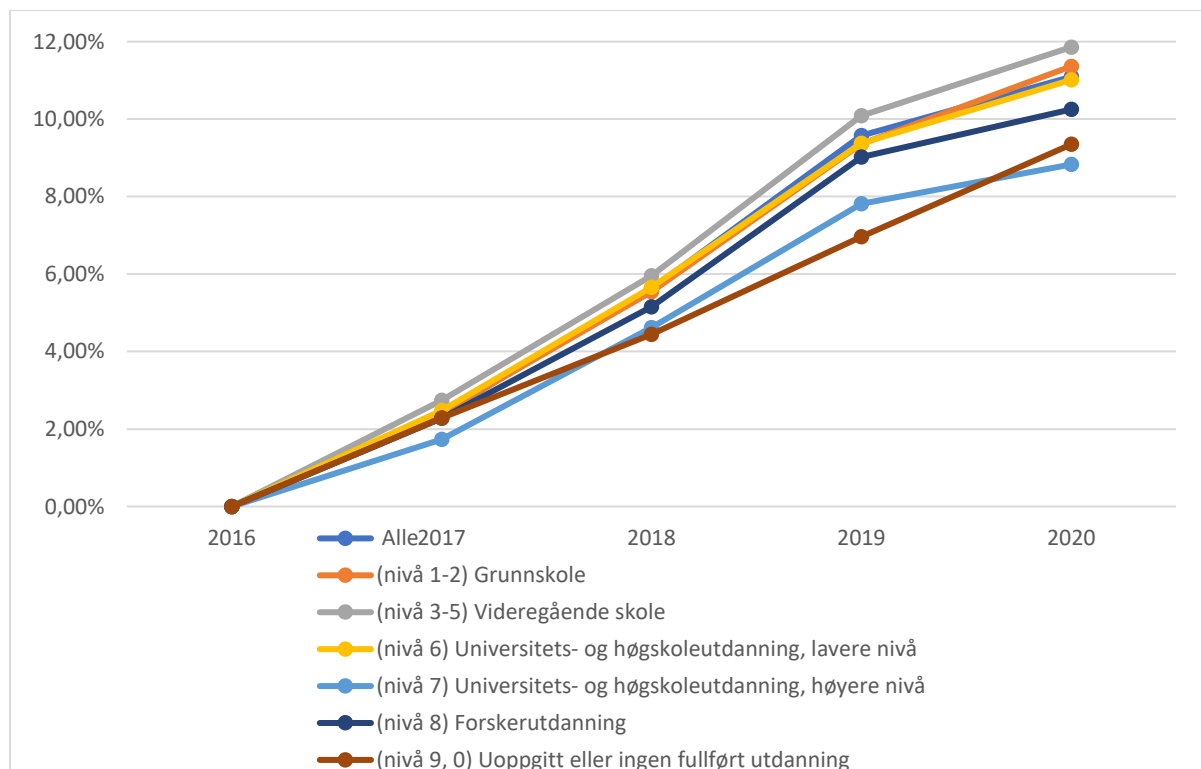
Utdanning

Fra 2016 til 2020 har det vært en dreining mot at flere jobber bekles av personer med høyere utdanning. Gruppene med lengste fullførte utdanning på grunnskole- eller videregående skole nivå har hatt en tilsvarende nedgang.

Tabell 1 Andel heltidsekvivalenter etter utdanningsnivå. 2016 og 2020.

	2016	2020
(nivå 1-2) Grunnskole	4,8 %	3,9 %
(nivå 3-5) Videregående skole	23,0 %	20,0 %
(nivå 6) Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå	33,3 %	35,1 %
(nivå 7) Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå	28,9 %	30,2 %
(nivå 8) Forskerutdanning	8,0 %	8,6 %
(nivå 9, 0) Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	2,0 %	2,1 %
Alle	100,0 %	100,0 %

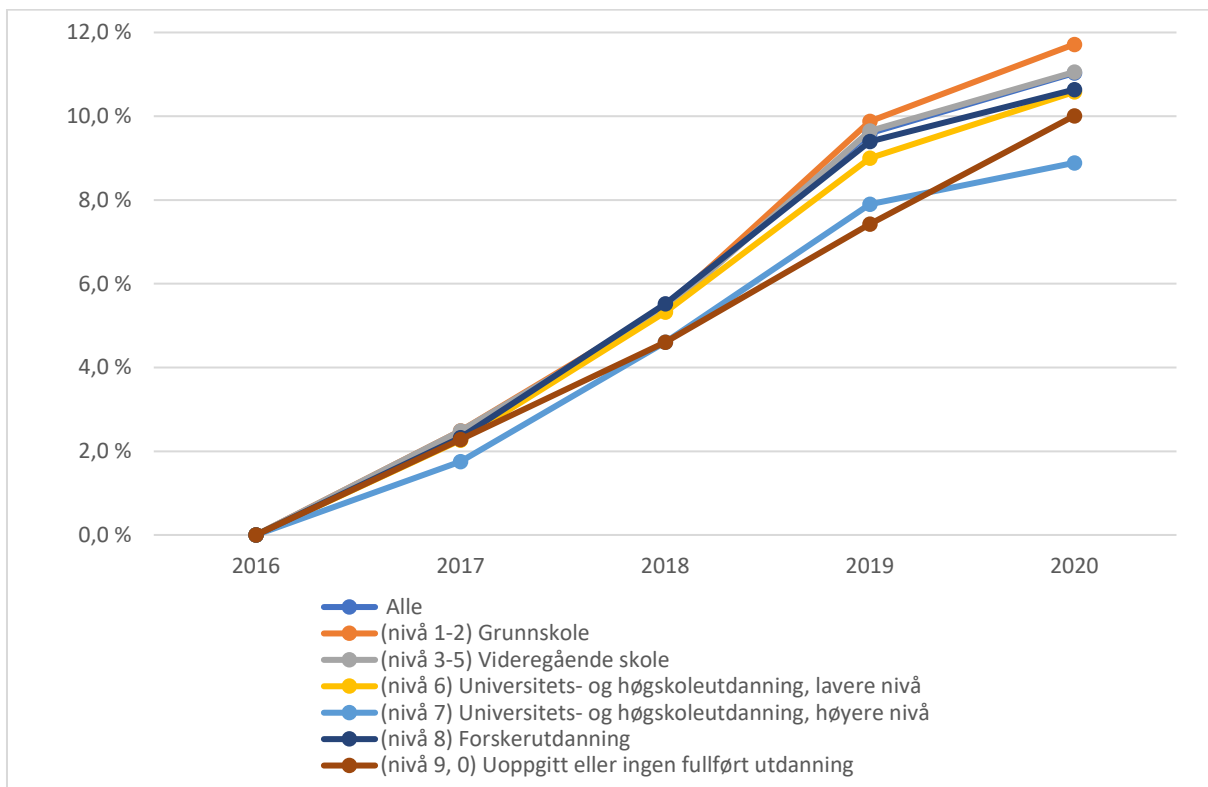
Figur 1. Gjennomsnittlig månedslønn fra basisåret 2016 til 2020 etter utdanningsnivå. Prosent.

Sett over hele perioden viser figur 1 at ansatte med videregående skole som høyeste utdanning har hatt sterkest lønnsutvikling i gjennomsnittlig månedslønn på 11,9 prosent. Ansatte med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå har hatt lavest lønnsvekst med 8,8 prosent og har hatt lavere vekst enn de fleste andre grupper alle år. Ansatte med forskerutdanning som høyeste utdanning

følger med en lønnsvekst på 10,3 prosent. Figur 2 nedenfor viser omtrent tilsvarende trend for gjennomsnittlig avtalt månedslønn.

Figur 2. Avtalt månedslønn fra basisåret 2016 til 2020 etter utdanningsnivå. Prosent.

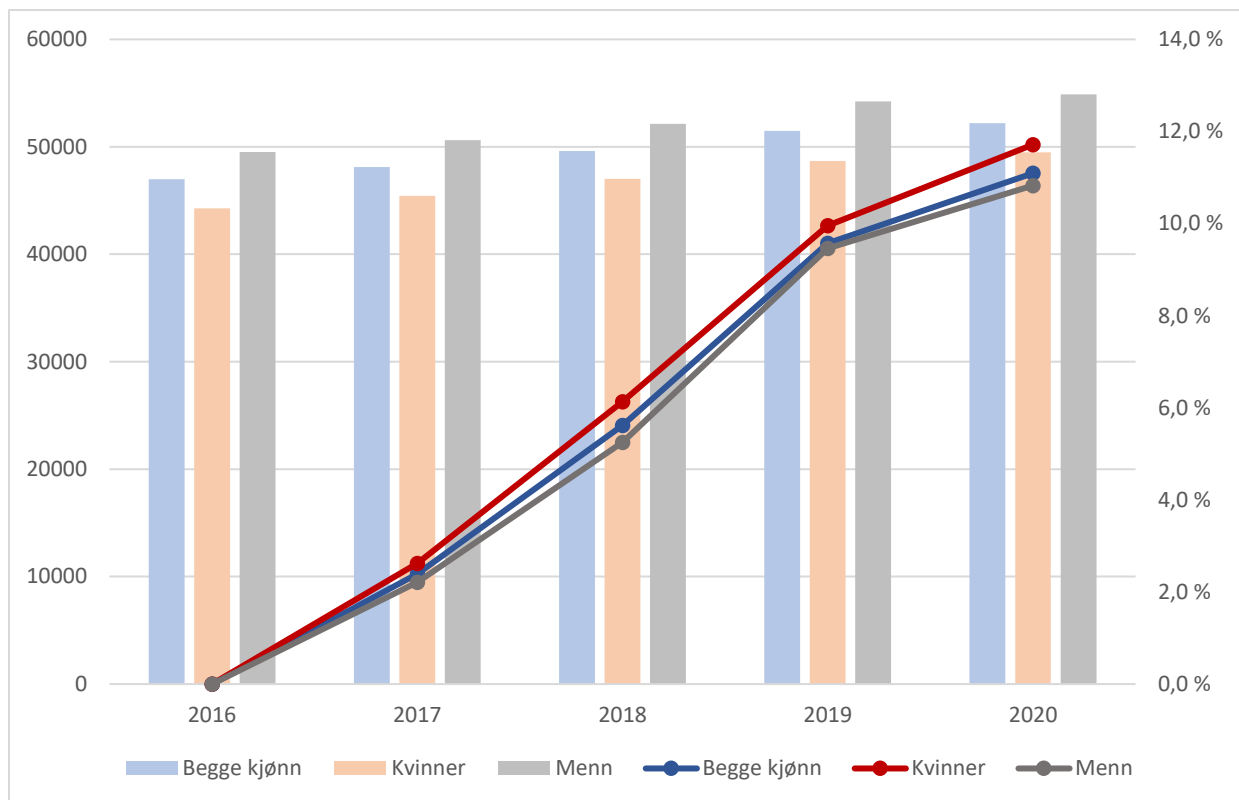
Utviklingen i avtalt månedslønn sammenliknet med månedslønn er likeartet, men gruppen med kun grunnskole har noe bedre utvikling sammenliknet med de som har videregående som høyeste utdanning. Hovedtrekkene i lønnsveksten er i hovedsak ganske like for både avtalt månedslønn og månedslønn fordi avtalt månedslønn har utgjort omtrent samme andel av månedslønna i alle årene.

Kjønn

Fordelingen mellom kjønnene har vært relativ lik i hele perioden, men det har vært en tilnærming fra 2016 til 2020. I 2016 utgjorde kvinner 48,6 prosent av antall heltidsekvivalenter og 48,8 prosent av antall arbeidsforhold. Tilsvarende i 2020 var fordelingen mellom kvinner og menn jevnet helt ut. Ser man i stedet på heltidsekvivalentene viser fordelingen at kvinner utgjør 49,9 prosent av antallet heltidsekvivalenter. Det nevnte viser at kvinner i staten oftere jobber deltid enn menn.

Lønnsnivået for begge kjønn i det statlige tariffområdet lå i 2020 på 52 190 kroner. Det utgjør en økning på 11,1 prosent fra basisåret 2016. Kvinner hadde en gjennomsnittlig månedslønn på 49 480 kroner i 2020 og hadde en lønnsvekst på 11,7 prosent fra 2016. Gjennomsnittlig månedslønn for menn var i 2020 på 54 890 kroner, noe som tilsvarer en vekst på 10,8 prosent fra 2016.

Figur 3. Gjennomsnittlig månedslønn (i alt) fra basisåret 2016 til 2020 etter kjønn. Prosent og kroner.

Tabell 2 viser at kvinner har lavere gjennomsnittsalder enn menn i gruppene med høyere utdanningsnivåer. For ansatte med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå er differansen mellom menn og kvinner 2,6 år. Det nevnte indikerer at blant kvinner med høyere utdanning er de yngre overrepresentert sammenlignet med tilsvarende aldersfordeling blant menn. Ser man i stedet på gjennomsnittsalderen for ansatte med grunnskole og videregående skole som høyeste utdanning er kvinners gjennomsnittsalder høyere, og til dels langt høyere enn for menn med tilsvarende utdanning. Den høye gjennomsnittsalderen tyder på at kvinner med lavere utdanning er blitt værende i sine stillinger over tid i større utstrekning enn menn.

Tabell 2 Andel heltidsekvalenter, andel av månedslønn og gjennomsnittlig alder for kvinner og menn etter utdanning. Tall fra 2020.

	Andel heltidsekv.	Andel av mnd. lønn	Alder kvinner	Alder menn
(nivå 1-2) Grunnskole	50,0 %	93 %	50,1	42,6
(nivå 3-5) Videregående skole	42,1 %	86 %	49,8	44,2
(nivå 6) Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå	49,7 %	88 %	44,1	43,8
(nivå 7) Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå	56,7 %	91 %	42,5	45,1
(nivå 8) Forskerutdanning	45,9 %	94 %	47,6	49,0
(nivå 9, 0) Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	43,4 %	93 %	39,7	40,0

Næring

Vi har valgt å fokusere på to spesifikke næringer da et flertall av de ansatte i statlig tariffområde jobber innenfor disse næringene. Det er næringene «84 - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning» og «85 - Undervisning».

Tabell 3 viser hvordan andelen heltidsekvivalenter fordeler seg blant ansatte med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå og forskerutdanning i de ulike næringsgruppene. Lønnsnivået til ansatte med universitets- og høyskolenivå på høyere nivå i undervisning avviker noe fra tilsvarende utdanningsnivå i de andre næringene. Dette kan ha sammenheng med at dette utdanningsnivået preges av rekrutteringsstillinger i academia der eldre arbeidstakere i større utstrekning har tatt steget opp til et høyere utdanningsnivå som en naturlig forlengelse av en akademisk karriere. Flertallet med universitets- og høyskolenivå på høyere nivå jobber i offentlig administrasjon, forsvar og offentlig forvaltning hvor lønnsnivået ligger på 58 460 kroner. Tilsvarende jobber et flertall med forskerutdanning i undervisning hvor gjennomsnittlig månedslønn er 60 900 kroner.

Tabell 3. Gjennomsnittlig månedslønn og andelen heltidsekvivalenter for ansatte med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå og forskerutdanning som høyeste oppnådde utdanning. Tall fra 2020.

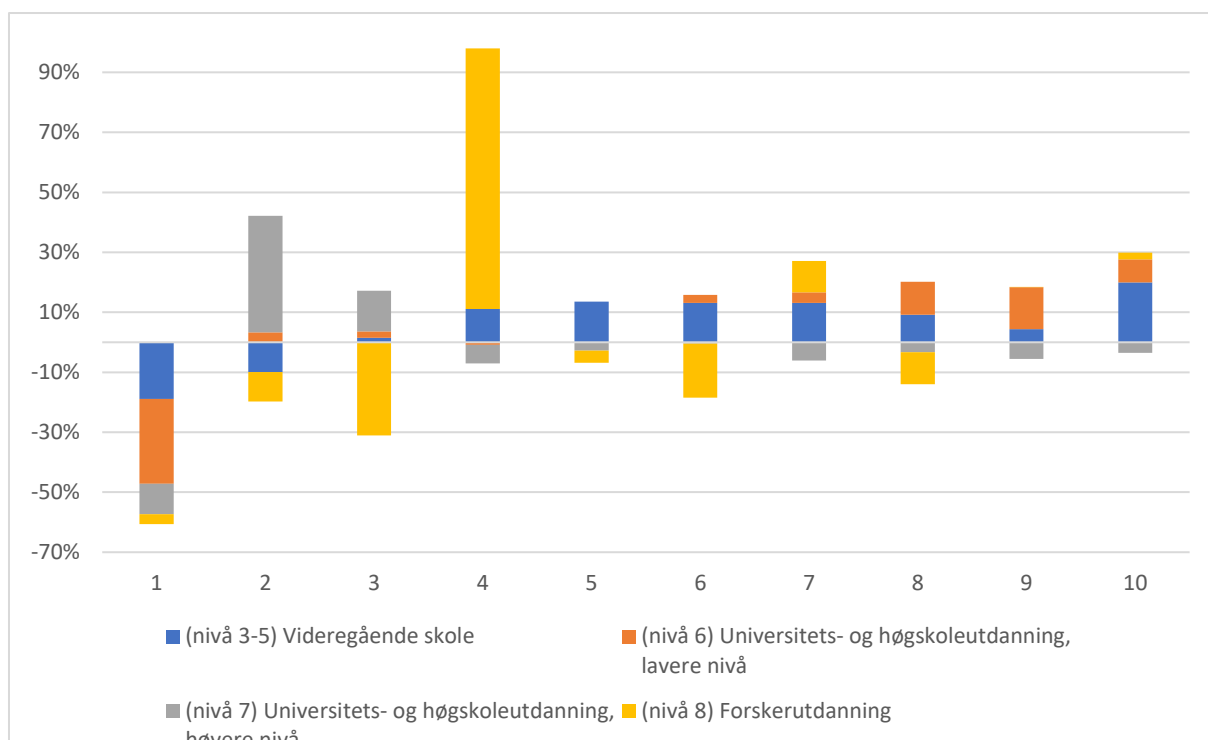
Næring	(nivå 7) Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå		(nivå 8) Forskerutdanning	
	Månedslønn	Andel heltidsekv.	Månedslønn	Andel heltidsekv.
84 - Offentlig administrasjon og forsvar, og trykdeordninger underlagt offentlig forvaltning	58460	55,5 %	64520	9,7 %
85 - Undervisning	48410	30,0 %	60900	74,1 %
Resterende næringer	55380	14,6 %	61310	16,2 %

4. Lønnsfordelingen, endringer fra 2016-2020

Lønnsfordelingen kan bidra til å belyse endringer over tid som påvirker tolkningen av lønnsvekst. I figur 4 har vi desilfordelt alle i datagrunnlaget og sett nærmere på andelen av forskjellige utdanningsgrupper i desilene i 2016 og sammenliknet med fordelingen i 2020. Se også tabell C.1 i vedlegg.

Særlig interessant er endringen for gruppen med høyere utdanning på universitets- eller høyskolenivå. Denne gruppen av arbeidsforhold har økt sin andel i både desil 2 og 3 fra 2016 til 2020, men har redusert sin relative andel i alle desilene høyere enn dette. Tilsvarende for de med forskerutdanning er det en stor økning i desil 4 (andelen steg fra 3,6 prosent i 2016 til 7,0 prosent i 2020), og en marginal økning av andelen i det øverste desilet fra 2016 til 2020. For ansatte med videregående og lavere grad utdanning på universitet eller høyskole som høyeste utdanning ser vi en økning av andelen som er å finne i de øvre desilene.

Figur 4. Andelsendring fra 2016 til 2020 etter desil og utdanningsnivå.

Det er flere mulige sammenhenger som kan skjule seg bak det vi ser i figur 4, noen eksempler kan være (ingen av disse er undersøkt nærmere i denne analysen):

- Gjennomsnittsalderen er høyest i de laveste utdanningsgruppene (med unntak av de med forskerutdanning) og lavest i gruppen med Universitets- og høyskoleutdanning på 4 år eller mer. Gruppene med lavere utdanning kan ha oppnådd høyere posisjoner i kraft av erfaring.
- Ansatte med fire år eller mer på høyskole- eller universitetsnivå har høyere turnover enn andre grupper.
  - o En variant av dette er at nyutdannede på det aktuelle utdanningsnivået kommer lettere inn i statlige jobber og utnytter det som et første trinn i karrieren.
  - o Statlige arbeidsgiver prioriterer i større grad ansettelse av nyutdannede.
- En stor andel av de med fire år eller mer fra universitet og høyskole jobber i undervisningssektoren (høyskole og universitet og utgjør en tredel av alle med dette utdanningsnivået). Her bekler mange av de med lang utdanning på universitets- og høyskolenivå «rekrutteringsstillinger» i undervisning og forskning, som er lavere lønnet, men springbrett til videre akademisk karriere.

5. Sammensetningseffekter – utdanning viktigere enn yrke

I løpet av 2021 ble det frigitt statistikk som dekomponerte målt lønnsvekst i henholdsvis lønnseffekt og en sammensetningseffekt for å synliggjøre konsekvensene som fulgte av myndighetenes tiltak mot smittespredning¹. I den forbindelse ble det presentert resultater som pekte på at

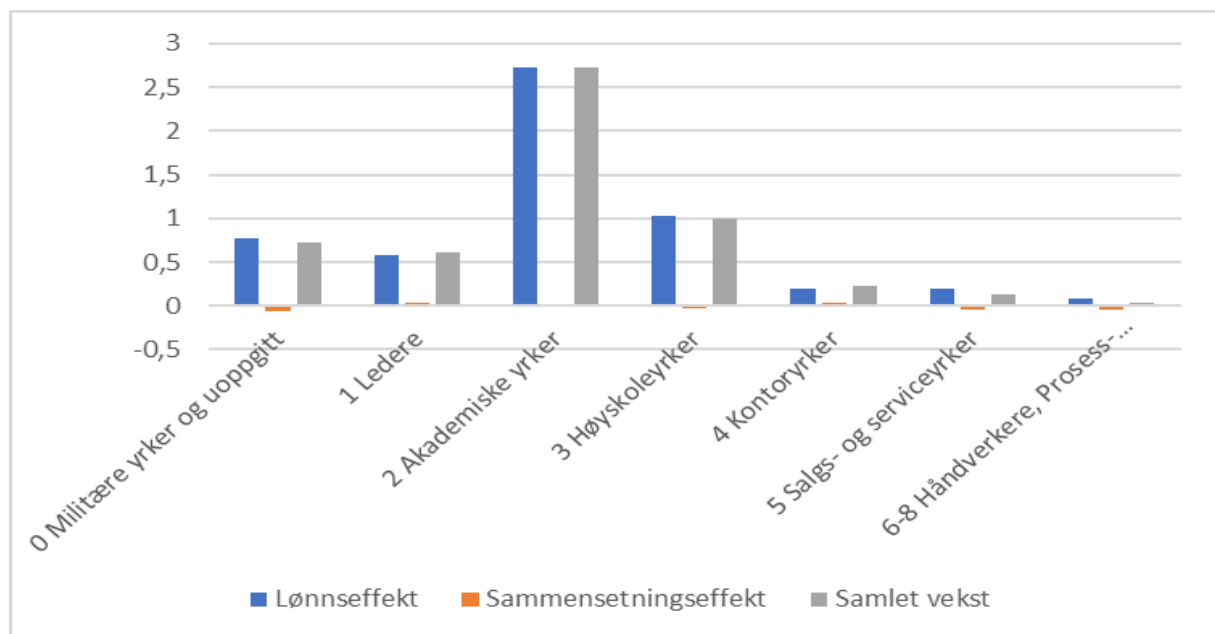
¹ NOU 2021:5 (2021), «Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2021». Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2021-5/id2841170/> og Grini, Johnsen, Konci 2021 Arbeidslivet og smitteverntiltak - Hva har skjedd etter 12. mars 2020 hentet fra: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/arbeidslivet-og->

sammensetningseffekter fra næringer, som omfatter det statlige tariffområdet, i liten grad bidro med sammensetningseffekter som påvirket målingen av lønnsveksten. Heller ikke når lønnsveksten i næringen offentlig administrasjon, forsvar og sosialforskning ble dekomponert over yrke ble det synliggjort noen vesentlig sammensetningseffekt som påvirket den målte lønnsveksten. De nevnte målingene dekket ikke det som kan kalles statlig tariffområde samlet og var målinger som kun så på endring for 12 måneders perioder.

I det følgende skal vi kort belyse dette ved å se på det statlige tariffområdet under ett og se på en dekomponering ved bruk av utdanningsnivåer og mer tilpasset yrkesgruppering. I tillegg vil vi fremfor å belyse en dekomponering av veksten for ett år av gangen, heller dekomponere målt vekst fra 2016 til 2020.

Et kjennetegn ved statlig tariffområde er at det dekker flere næringer som ofte kan ha forskjellig lønnsutvikling. I den sammenheng er Forsvaret og militære yrker et område der vi har målt en lønnsutvikling som avviker fra de øvrige områdene i statlig forvaltning. I yrkesinndelingen, som er benyttet i dekomponeringen av lønnsveksten fra 2016 til 2020, har vi derfor valgt å skille militære yrker ut og slå sammen med gruppen uoppgitt. Militære yrker har hatt en betydelig høyere lønnsvekst fra november 2016 til november 2020 sammenliknet med alle de øvrige yrkesgruppene i statlig forvaltning. Med en lønnsvekst på rett i overkant av 17 prosent avviker de militære yrkene mye fra de øvrige yrkesgruppene, som har en lønnsvekst i samme periode på mellom 10 og 14,5 prosent.

Figur 5. Lønnsvekst dekomponert i lønnseffekter og sammensetningseffekter brutt ned etter yrke. Endring fra 2016 til 2020.

Figur 5 viser dekomponering av lønnsveksten i statlig forvaltning dekomponert over yrke, og viser bidraget til sammensetningseffekt og lønnseffekt fra de forskjellige yrkesgruppene. Samlet lønnsvekst var som tidligere dokumentert 11,1 prosent fra 2016 til 2020, som ved denne

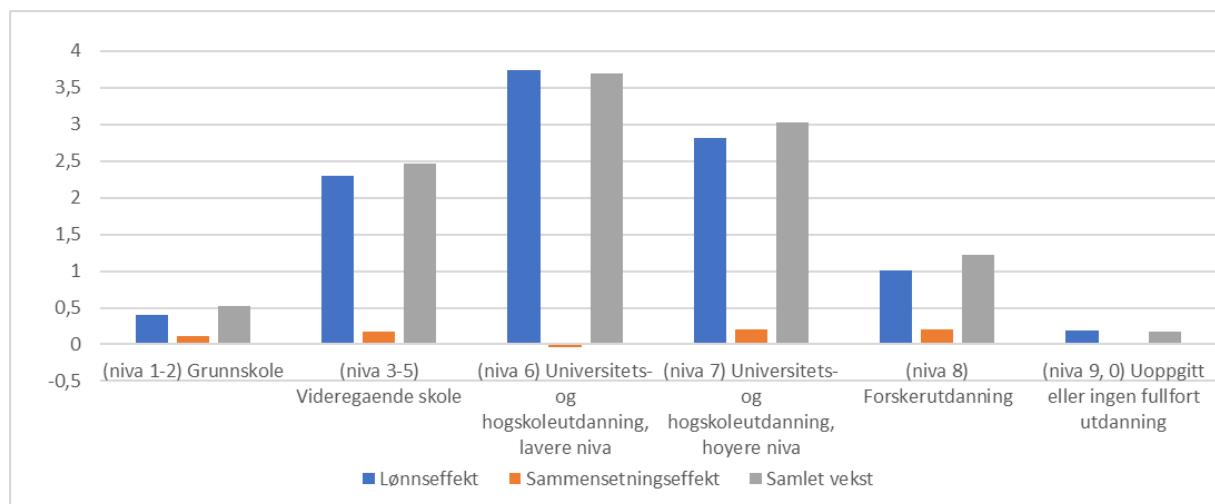

dekomponeringen gir en svært liten sammensetningseffekt. Følgelig er målt lønnsvekst og den isolerte lønnseffekten nesten like.

I statlig forvaltning er noen få yrkesgrupper helt dominerende, først og fremst akademiske yrker og høyskoleyrker som til sammen dekker mer enn 75 prosent av alle heltidsekvivalenter. I den grad det er endring i sammensetningen av jobber i staten er det også i disse to yrkesgruppene vi har sett noe vekst i perioden vi undersøker. Konsentrasjonen på to yrkesgrupper peker på muligheten for at vi ikke skiller mellom relevant kjennemerker ved sammensetningen av arbeidstokken som kan påvirke målingen av lønnsveksten.

Som presentert tidligere er utdanningsnivå ikke så konsentrert som et par grupper yrke. Det fremkommer også noen sammensetningseffekter når vi dekomponerer med bruk av utdanningsnivå. Fra november 2016 til november 2020 måler vi en samlet lønnsvekst på rett i overkant av 11 prosent der sammensetningseffekten er på 0,7 prosent og en lønnseffekt på 10,4 prosent.

Figur 6. Lønnsvekst dekomponert i lønnseffekter og sammensetningseffekter brutt ned etter utdanning. Endring fra 2016-2020.

Av figur 6 ser vi at det er gruppene med de høyeste utdanningsnivåene som bidrar mest med drøyt 0,2 prosentpoeng hver. Gruppen med videregående skole som høyeste nivå følger på plassen etter med et bidrag på 0,17 prosentpoeng til den samlede sammensetningseffekten. Bak det forannevnte er det endringer i antall heltidsekvivalenter i to forskjellige retninger som forklarer det meste av det vi ser.

For gruppen med videregående utdanning som høyeste nivå er bidraget til sammensetningseffekten positiv fordi gruppen som sådan er blitt mindre, målt i antall heltidsekvivalenter, i perioden som undersøkes. I tillegg har gruppen et gjennomsnittlig lønnsnivå som er lavere enn gjennomsnittlig månedslønn per heltidsekvivalent for alle ansatte. Det samme gjelder for gruppen med grunnskole som høyeste utdanning, som har fått redusert andel av alle heltidsekvivalenter og har lavere lønn enn snittet. Denne gruppen er mindre og bidrar derfor ikke fullt så mye til sammensetningseffekten samlet.

Gruppene med høyere utdanning har alle en vekst i sin andel av heltidsekvivalenter. Andelen har steget med over 11 prosent for alle de tre gruppene med utdanning på universitets eller høyskolenivå, se også tabell 1. Til tross for at gruppen med universitets- og høyskoleutdanning på lavere nivå har stor vekst i antall er lønnsnivået tett på gjennomsnittet for alle heltidsekvivalenter,

følgelig vil endringer i antallet heltidsekvivalenter i denne gruppen i liten grad bidra til sammensetningseffekten.

Fellestrekk for gruppene med forskerutdanning og universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå er at disse gruppene har lønn som er høyere enn gjennomsnittet. Gruppen med forskerutdanning har et lønnsnivå som er nesten 10 000 kroner høyere enn gjennomsnittet for alle per november 2020. Tilsvarende har gruppen med universitets- eller høyskoleutdanning på høyere nivå et lønnsnivå som er 3 500 kroner mer enn snittet, betydelig mindre enn de med forskerutdanning. Til gjengjeld trekker sistnevnte gruppe opp sammensetningseffekten like mye som de med forskerutdanning først og fremst fordi de er langt flere. Samlet er likevel sammensetningseffektene små særlig i lys av at dette er en endring over såpass mange år, 2016 til 2020.

6. Oppsummering

Over perioden fra 2016 til 2020 har ansatte med grunnskole og videregående skole som høyeste oppnådde utdanning hatt sterkest lønnsvekst. Ansatte med mastergrad/hovedfag eller forskerutdanning har hatt lavest lønnsvekst. Tallene viser at de med forskerutdanning har hatt noe sterkere lønnsvekst enn de med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå.

I det statlige tariffområdet er fordelingen av jobber ganske lik mellom kvinner og menn, likevel er det relativt flere unge kvinner blant de med høyskole- og universitetsutdanning.

Et flertall av de ansatte er å finne i næringene undervisning og offentlig administrasjon og forvaltning. Ansatte med mastergrad/hovedfag i næringen offentlig administrasjon og forvaltning og ansatte med forskerutdanning i undervisning har en tilnærmet lik gjennomsnittlig månedslønn på omkring 59 000 kroner.

Lønnsfordelingen på desiler viser at andelen med utdanning på universitets- og høyskoleutdanning på fire år eller mer har økt sin andel i lavere desiler fra 2016 til 2020, og i hovedsak fått redusert sin andel i de høyere delene av lønnsfordelingen. Tilsvarende trekk finnes i mindre grad på de andre utdanningsnivåene. Dette sammen med svært ulik aldersfordeling i de forskjellige utdanningsnivåene kan peke mot forskjeller i for eksempel karriereutvikling. I næringen undervisning er det trekk som peker på at mange med universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå er i et karriereløp som ender med høyere utdanningsnivå. Det nevnte synes ikke å være tilfelle for jobber i øvrige deler av staten.

Ved dekomponering av lønnsveksten kommer det frem at sammensetningseffektene er tilnærmet ikke-eksisterende i den undersøkte femårs perioden dersom vi dekomponerer på yrkesgrupper. Ved dekomponering med bruk av utdanning kommer det likevel frem noen sammensetningseffekter, men disse er små i lys av at det representerer en periode på fem år. Sammensetningseffektene som er målt følger av nedgangen i andelen heltidsekvivalenter med videregående og grunnskole som høyeste utdanning og en økning i andel heltidsekvivalenter tilknyttet gruppene med utdanning på universitet og høyskole, på alle tre nivåer.

Vedleggtabeller

Deskriptiv statistikk

Tabell A.1 Antall heltidsekvivalenter og antall arbeidsforhold. 2016 til 2020, prosent.

	2016		2017		2018		2019		2020	
Prosentvis fordeling kjønn	Antall_ heltidsekv	Antall_ arbforhold	Antall_ heltidsekv	Antall_ arbforhold	Antall_ heltidsekv	Antall_ arbforhold	Antall_ heltidsekv	Antall_ arbforhold	Antall_ heltidsekv	Antall_ arbforhold
Begge kjønn	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Kvinner	48,6 %	48,8 %	48,7 %	49,0 %	49,0 %	49,0 %	49,6 %	49,8 %	49,9 %	50,0 %
Menn	51,34 %	51,2 %	51,3 %	51,0 %	51,0 %	51,0 %	50,4 %	50,2 %	50,2 %	50,0 %

Tabell A.2 Gjennomsnittlig månedslønn fordelt etter kjønn. 2016 til 2020, kroner.

Månedslønn	2016	2017	2018	2019	2020
Begge kjønn	46980	48100	49620	51480	52190
Kvinner	44290	45450	47000	48700	49480
Menn	49530	50630	52130	54220	54890

Tabell A.3 Gjennomsnittlig månedslønn fra basisåret 2016 til 2020. Prosent.

Lønnsutvikling fra basisåret 2016	2016	2017	2018	2019	2020
Begge kjønn		2,4 %	5,6 %	9,57 %	11,1 %
Kvinner		2,6 %	6,1 %	10,0 %	11,7 %
Menn		2,2 %	5,3 %	9,5 %	10,8 %

Tabell A.4 Kvinners månedslønn som andel av menns lønn. 2016 til 2020, prosent.

Kvinnens lønn som andel av menns lønn	2016	2017	2018	2019	2020
Gjennomsnitt	89,4 %	89,8 %	90,2 %	89,8 %	90,1 %
Median	87,8 %	88,8 %	89,1 %	89,7 %	89,7 %

Tabell B.1 Gjennomsnittlig månedslønn og antall heltidsekvivalenter fordelt etter utdanningsnivå og næring. Tall fra 2020. Kroner og prosent.

Næring	(nivå 1-2) Grunnskole		(nivå 3-5) Videregående skole		(nivå 6) Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå		(nivå 7) Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå		(nivå 8) Forskerutdanning	
	Gjnsnitt_mndløn	Antall_h_eltidsekv	Gjnsnitt_mndløn	Antall_h_eltidsekv	Gjnsnitt_mndløn	Antall_h_eltidsekv	Gjnsnitt_mndløn	Antall_h_eltidsekv	Gjnsnitt_mndløn	Antall_h_eltidsekv
84 - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	42312	65,0 %	47867	72,3 %	52636	70,9 %	58457	55,5 %	64521	9,7 %
85 - Undervisning	34740	12,7 %	40668	9,5 %	45749	12,4 %	48411	30,0 %	60901	74,1 %
Resterende næringer	44556	22,3 %	48291	18,2 %	51603	16,8 %	55381	14,6 %	61306	16,2 %
I alt	41852	100,0 %	47261	100,0 %	51612	100,0 %	55000	100,0 %	61319	100,0 %

Lønnsfordelingen

Tabell C.1 Andel heltidsekvivalenter per desil etter utdanningsnivå. 2016 og 2020.

Grenseverdier 2020		(nivå 1-2) Grunnskole		(nivå 3-5) Videregående skole		(nivå 6) Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå		(nivå 7) Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå		(nivå 8) Forskerutdanning		
	Nedre grense	Øvre grense	2016	2020	2016	2020	2016	2020	2016	2020	2016	2020
			100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1		38417	37,3	33,0	23,1	18,7	13,5	9,7	4,7	4,2	1,2	1,2
2	38417	41132	16,3	15,2	16,3	14,7	9,6	9,9	6,2	8,7	1,0	0,9
3	41132	43400	11,4	12,4	12,0	12,2	9,9	10,1	9,0	10,2	2,0	1,4
4	43400	46277	8,5	9,7	10,6	11,8	10,6	10,5	9,5	8,9	3,7	7,0
5	46277	49286	6,8	8,2	8,8	10,0	11,0	11,0	10,0	9,7	8,1	7,8
6	49286	52447	5,5	6,2	7,4	8,4	10,4	10,6	11,2	11,2	11,1	9,1
7	52447	56150	4,2	4,7	6,2	7,0	9,9	10,2	11,9	11,2	13,4	14,8
8	56150	61215	4,2	4,6	5,4	5,9	9,1	10,1	11,9	11,6	18,9	16,9
9	61215	70779	3,6	3,3	5,8	6,0	8,4	9,6	12,0	11,3	19,6	19,6
10	70779		2,2	2,6	4,4	5,3	7,6	8,2	13,4	13,0	20,8	21,3

Sammensetningseffekter

Tabell D.1 Lønnsvekst dekomponert i lønnseffekter og sammensetningseffekter brutt ned etter yrke. Endring fra 2016-2020.

Yrke	Antall heltidsekvivalenter		Gjennomsnittlig månedslønn		Vekst i prosent 2016-2020		Dekomponering av vekst		
	2016	2020	2016	2020	Antall heltidsekvivalenter	Månedslønn	Lønnseffekt	Sammensetningseffekt	Samlet vekst
Alle	162 119	172 284	46 980	52 190	6,3	11,1	11,12	-0,1	11,02
0 Militære yrker og uoppgitt	14 768	13 170	51 070	59 820	-10,8	17,1	0,78	-0,06	0,72
1 Ledere	11 148	11 398	65 490	73 570	2,2	12,3	0,58	0,03	0,61
2 Akademiske yrker	85 333	95 021	47 510	52 240	11,4	10	2,72	0,02	2,73
3 Høgskoleyrker	33 838	34 949	42 970	47 680	3,3	11	1,03	-0,03	1,00
4 Kontoryrker	7 265	6 847	37 170	41 640	-5,7	12	0,2	0,03	0,23
5 Salgs- og serviceyrker	6 164	6 968	37 810	42 380	13	12,1	0,19	-0,05	0,14
6-8 Håndverkere, Prosess- og maskinoperatører/transportarbeidere mv. og Bønder/fiskere	2 060	2 654	36 100	41 370	28,8	14,6	0,08	-0,04	0,04

Tabell D.2 Lønnsvekst dekomponert i lønnseffekter og sammensetningseffekter brutt ned etter utdanning. Endring fra 2016-2020.

Utdanningsnivå	Antall heltidsekvivalenter		Gjennomsnittlig månedslønn		Vekst i prosent 2016-2020			Dekomponering av vekst	
	2016	2020	2016	2020	Antall heltidsekvivalenter	Månedslønn	Lønnseffekt	Sammensetningseffekt	Samlet vekst
Alle	162 119	172 284	46 980	52 190	6,27	11,09	10,42	0,67	11,09
(niva 1-2) Grunnskole	7 752	6 785	37 580	41 850	-12,47	11,36	0,4	0,12	0,52
(niva 3-5) Videregående skole	37 306	34 382	42 250	47 260	-7,84	11,86	2,29	0,17	2,46
(niva 6) Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå	53 993	60 487	46 490	51 610	12,03	11,01	3,73	-0,04	3,69
(niva 7) Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå	46 918	52 084	50 540	55 000	11,01	8,83	2,81	0,21	3,02
(niva 8) Forskerutdanning	12 959	14 848	55 620	61 320	14,57	10,25	1,01	0,21	1,22
(niva 9, 0) Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	3 190	3 698	45 980	50 280	15,93	9,35	0,19	-0,01	0,18